

General Certificate of Education
June 2008
Advanced Level Examination

PANJABI
Unit 2 Culture and Society

PAN2

Tuesday 10 June 2008 9.00 am to 12 noon

For this paper you must have:

- a 12-page answer book.

Time allowed: 3 hours

Instructions

- Use black ink or black ball-point pen.
- Write the information required on the front of your answer book.
- Answer **all** questions in Section 1 and **two** questions from Section 2.
In Section 2 do **not** answer both questions on the same topic.
- Answer in **Panjabi**.
- Do all rough work in the answer book. Cross through any work you do not want to be marked.

Information

- The maximum mark for this paper is 100.
- The marks for questions are shown in brackets.
- You are reminded of the need for clear presentation.
- You must **not** use a dictionary at any time during this examination.
- This unit is divided into two sections.

Section 1 20 marks

Section 2 80 marks

Advice

- You are strongly advised to write a plan before beginning each answer.
- To obtain high marks you must give details and facts and express your own opinions/draw your own conclusions. At all times you should explain and justify your answers.

ਸੈਕਸ਼ਨ – 1

Question 1 (a)

ਹੇਠ ਦਿੱਤੀ ਵਾਰਤਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੋ ਅਤੇ ਇਸ ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਅੱਗੇ ਦਿੱਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ।
ਹਰ ਉੱਤਰ ਪੂਰੇ ਵਾਕਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਅਨੁਕੂਲ ਹੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਖੇਡ ਇਤਿਹਾਸ ਦਾ ਯਾਦਗਾਰੀ ਵਿਰਾਸਤੀ ਖੇਡ ਮੇਲਾ

ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਰਸੇ ਦਾ ਮੋਹ ਸੱਤ ਸਮੁੰਦਰੋਂ ਪਾਰ ਬੈਠੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸ਼ਾਇਦ ਹੋਰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪੰਜਾਬੀ ਆਪਣੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਰਹਿਣ ਲਈ ਹਰ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦੇਣ ਲਈ ਸਦਾ ਤਿਆਰ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੀ ਸੋਚ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਕਾਰਨ ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਵਿਰਸੇ ਨੂੰ ਜ਼ਿਉਂਦਾ-ਜਾਗਦਾ ਰੱਖਣ ਲਈ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਰਵਾਇਤਾਂ ਅਤੇ ਖੇਡਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਸਖਤ ਯਤਨ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਵਿੱਚ ਮੁੱਲਾਂਪੁਰੀਏ ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਦਾ ਨਾਂ ਮਾਣ ਨਾਲ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਪੇਂਡੂ- ਖੇਡ ਕਬੱਡੀ ਨੂੰ ਸੱਤ ਸਮੁੰਦਰੋਂ ਪਾਰ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਿਸੇ ਆਮ ਪਿੰਡ ਵਾਂਗ ਹਰਮਨ ਪਿਆਰੀ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਮੁੱਲਾਂਪੁਰੀਏ ਨੇ ਕਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਹੋਈਆਂ ਵਿਸ਼ਵ ਖੇਡਾਂ ਸਮੇਂ ਕਬੱਡੀ ਨੂੰ ‘ਮਹਿਮਾਨ’ ਖੇਡ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਵਾ ਕੇ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਸਫਲਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬੀ ਖੇਡ ਦੇ ਇਹਨਾਂ ਦੀਵਾਨਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਹੁਣ ਕਬੱਡੀ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਪੇਂਡੂ ਪਿਛੋਕੜ ਵਾਲੀਆਂ ਖੇਡਾਂ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਜੀਵਤ ਕਰਨ ਲਈ ਯਤਨ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਆਮ ਜਨਤਾ ਵਿੱਚ ਖੇਡਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਜਾਗ੍ਰੂਤੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਖੇਡਾਂ ਵੱਲ ਰੁਚੀ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਵਿਰਾਸਤੀ ਖੇਡ ਮੇਲਿਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਲੁਧਿਆਣੇ ਦੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਟੇਡੀਅਮ ਵਿੱਚ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਵਿਰਾਸਤੀ ਖੇਡਾਂ ਸਿਰਫ ਖੇਡਾਂ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਸਮੁੱਚੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਰਸੇ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣਗੀਆਂ। ਇਸ ਮੇਲੇ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਪੰਜਾਬੀ ਗੱਭਰੂਆਂ ਦੇ ਕਬੱਡੀ ਮੈਚਾਂ ਵਿੱਚ ਜੱਫੇ ਲੱਗਣਗੇ, ਉੱਥੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੀਆਂ ਪੁਰਾਤਨ ਵੰਨਗੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ ਜਿਵੇਂ ਕਵੀਸ਼ਰੀ, ਗਿੱਧਾ, ਭੰਗੜਾ ਅਤੇ ਜਾਗੋ ਆਦਿ। ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਆਨੰਦ ਸਿਰਫ ਆਦਮੀ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਔਰਤਾਂ ਤੇ ਬੱਚੇ ਵੀ ਮਾਣ ਸਕਣਗੇ। ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਮਾਣ ਗੁਰਦਾਸ ਮਾਨ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਮਿੱਟੀ ਦੀ ਖੁਸ਼ਬੂ ਆਪਣੇ ਗੀਤਾਂ ਰਾਹੀਂ ਵੰਡੇਗਾ। ਹੋਰ ਵੀ ਨਾਮਵਾਰ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਗ ਲੈਣਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਫਿਲਮੀ ਕਲਾਕਾਰ ਰਾਜ ਬੱਬਰ ਜੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਆਉਣਗੇ।

Source: *Punjab Di Awaz* (Adapted) 07 – 13 December 2006

- 1 (a) (i) ਇਸ ਵਾਰਤਾ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ? (2 marks)
- 1 (a) (ii) ਇਸ ਵਾਰਤਾ ਤੋਂ ਕਿਵੇਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਤੇ ਵਿਰਸੇ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਪਿਆਰ ਹੈ ? ਦੋ ਗੱਲਾਂ ਲਿਖੋ। (2 marks)
- 1 (a) (iii) ਇਹ ਵਾਰਤਾ ਕਬੱਡੀ ਦੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ ਤੇ ਉੱਤਰ ਆਉਣ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਿਵੇਂ ਕਰਦੀ ਹੈ ? (1 mark)
- 1 (a) (iv) ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਕਰਵਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਖੇਡ ਮੇਲਿਆਂ ਦੇ ਕੀ ਉਦੇਸ਼ ਹਨ ? ਦੋ ਗੱਲਾਂ ਲਿਖੋ। (2 marks)
- 1 (a) (v) ਲੁਧਿਆਣੇ ਦਾ ਖੇਡ ਮੇਲਾ ਆਮ ਖੇਡ ਮੇਲਿਆਂ ਨਾਲੋਂ ਕਿਵੇਂ ਵੱਖਰਾ ਹੋਵੇਗਾ ? ਦੋ ਗੱਲਾਂ ਲਿਖੋ। (2 marks)
- 1 (a) (vi) ਇਸ ਮੇਲੇ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਖਿੱਚ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਹੋਰ ਕੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ? (1 mark)

Question 1 (b)

ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪੈਰੇ ਦਾ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਉਲਥਾ ਕਰੋ :

A survey carried out recently has highlighted the need to raise awareness of the links between salt, high blood pressure and strokes amongst South Asian communities. The survey questioned over 300 Britons of South Asian origin and found that only six percent knew the maximum recommended salt intake was 6 grams a day.

Most South Asians see salt as an important part of their diet and it features prominently in traditional dishes. However, they are also more likely to prepare their food using fresh ingredients rather than buy pre-packaged goods. They could, therefore, easily reduce their salt intake to the recommended level. It is hoped that many Asian families will be able to benefit from the information in the report.

Source: Adapted from *Stroke News*, the Stroke Association – www.stroke.org.uk (p14, Winter 2006, 24.4)

(10 marks)

ਸੈਕਸ਼ਨ – 2

ਇਸ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਦੋ ਟੌਪਿਕ ਸਾਹਿਤਕ ਅਤੇ ਦੋ ਅਣ-ਸਾਹਿਤਕ ਹਨ। ਹਰ ਟੌਪਿਕ ਬਾਰੇ ਦੋ ਦੋ ਬਦਲਵੇਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ।

Literary Topics

Topic 1

ਬਰਤਾਨਵੀ ਪੰਜਾਬੀ ਨਿੱਕੀ ਕਹਾਣੀ (The British-Panjabi Short story)

Question 2

- EITHER** 2 (a) ਬਰਤਾਨਵੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀਆਂ ਦੀ ਕਿਹੜੀ ਕਿਤਾਬ ਤੁਸੀਂ ਪੜ੍ਹੀ ਹੈ? ਇਸ ਦਾ ਲੇਖਕ ਕੌਣ ਹੈ? ਲੇਖਕ ਨੇ ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚ ਬਰਤਾਨਵੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਕਿਹੜੇ ਕਿਹੜੇ ਪੱਖਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਇਆ ਹੈ? ਕਿਸੇ ਦੋ ਕਹਾਣੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਸਹਿਤ, ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਲੇਖ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ। (40 marks)
- OR** 2 (b) ਜੋ ਵੀ ਬਰਤਾਨਵੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਤੁਸੀਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਵਿੱਚ ਲੇਖਕ ਕਿਵੇਂ ਅਤੇ ਕਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਪਾਠਕਾਂ ਦਾ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ? ਕਿਸੇ ਦੋ ਕਹਾਣੀਆਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਇੱਕ ਲੇਖ ਲਿਖੋ। (40 marks)

Topic 2

ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਵਲ (The Panjabi Novel)

Question 3

- EITHER** 3 (a) ਜੋ ਵੀ ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਵਲ ਤੁਸੀਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਦਾ ਨਾਇਕ ਅਤੇ ਨਾਇਕਾ ਕੌਣ ਹਨ? ਨਾਵਲ ਵਿੱਚ ਉਹ ਕਿਹੜੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਹਨ ਜੋ ਇਹਨਾਂ ਪਾਤਰਾਂ ਦੇ ਨਾਇਕ ਅਤੇ ਨਾਇਕਾ ਹੋਣ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ? ਇੱਕ ਲੇਖ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ। (40 marks)
- OR** 3 (b) ਜਿਹੜਾ ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਵਲ ਤੁਸੀਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸੁਭਾਅ, ਭਾਵਨਾਵਾਂ, ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਕਦਰਾਂ ਕੀਮਤਾਂ ਦੀ ਕਿਵੇਂ ਤੇ ਕਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ (represent) ਕਰਦਾ ਹੈ? ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਸਹਿਤ ਇੱਕ ਲੇਖ ਲਿਖੋ। (40 marks)

Topic 3**ਪੰਜਾਬੀ ਆਤਮ ਕਥਾ**
(Panjabi Autobiography)**Question 4**

- EITHER** 4 (a) ਤੁਹਾਡੀ ਮਨਪਸੰਦ ਸਵੈ – ਜੀਵਨੀ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਕਿਹੜੀ ਹੈ? ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਅਨੁਸਾਰ ਲੇਖਕ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਸਫਲਤਾ ਪਿੱਛੇ ਕਿਹੜੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਹੱਥ ਹੈ? ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਸਹਿਤ ਇੱਕ ਲੇਖ ਲਿਖੋ।
(40 marks)
- OR** 4 (b) ਜਿਹੜੀ ਸਵੈ - ਜੀਵਨੀ ਦੀ ਪੁਸਤਕ ਤੁਸੀਂ ਪੜ੍ਹੀ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਲੇਖਕ ਦਾ ਵਿਅਕਤੀਤਵ (**personality**) ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਇੱਕ ਲੇਖ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਕਰੋ।
(40 marks)

Turn over for the next question

Non-Literary Topics

Topic 1

1947 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਸਮਾਜਿਕ ਤੇ ਆਰਥਿਕ ਅਧਿਐਨ (Socio-Economic Study of the Panjab (India) Since 1947)

Question 5

EITHER 5 (a) ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕ ਵੱਡੀ ਸੰਖਿਆ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਆ ਕੇ ਬਾਹਰਲੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਵਸ ਗਏ ਹਨ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਇੰਗਲੈਂਡ, ਅਮਰੀਕਾ ਤੇ ਕਨੇਡਾ। ਬਾਹਰਲੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਵਸਦੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਤਰੱਕੀ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਕੀ ਯੋਗਦਾਨ ਹੈ? ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਸਹਿਤ ਇਸ ਤੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਭਰਪੂਰ ਇੱਕ ਲੇਖ ਲਿਖੋ।
(40 marks)

OR 5 (b) ‘ਰਿਸ਼ਵਤਖੋਰੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਆਰਥਿਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਰੁਕਾਵਟ ਹੈ।’ ਤੁਹਾਡੇ ਖਿਆਲ ਵਿੱਚ ਰਿਸ਼ਵਤਖੋਰੀ ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਤਰੱਕੀ ਤੇ ਕੀ ਅਸਰ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ? ਤੁਸੀਂ ਰਿਸ਼ਵਤਖੋਰੀ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕੀ ਸਲਾਹ ਦੇਵੋਗੇ? ਇੱਕ ਲੇਖ ਲਿਖੋ।
(40 marks)

Topic 2

ਅਠਾਰਵੀਂ ਤੇ ਉੱਨੀਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ (18th and 19th Century History of the Panjab)

Question 6

EITHER 6 (a) ‘ਕੂਕਾ ਲਹਿਰ’ ਦੀ ਉੱਨੀਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਮਾਜਿਕ ਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਸੁਧਾਰ ਵਿੱਚ ਕੀ ਦੇਣ ਸੀ? ਇਤਿਹਾਸਕ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਇੱਕ ਲੇਖ ਲਿਖੋ।
(40 marks)

OR 6 (b) ਉੱਨੀਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਅੱਧ ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਇਸਤ੍ਰੀ ਦਾ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਕੀ ਸਥਾਨ ਸੀ? ਇਤਿਹਾਸਕ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਇੱਕ ਲੇਖ ਲਿਖੋ।
(40 marks)

Topic 3**ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਪ੍ਰਦੇਸ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਈਚਾਰਾ**
(The Panjabi Community in India and Abroad)**Question 7**

- EITHER** 7 (a) ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਬਾਹਰਲੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਵਸਦੇ ਕਈ ਪੰਜਾਬੀ ਨੌਜਵਾਨ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਤੁਹਾਡੇ ਖਿਆਲ ਵਿੱਚ ਉਹ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਿਉਂ ਕਰਦੇ ਹਨ? ਤੁਸੀਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਖਤਰਿਆਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਕੀ ਸਲਾਹ ਦੇਵੋਗੇ ਤਾਂ ਕਿ ਉਹ ਨਸ਼ੇ ਕਰਨ ਤੋਂ ਸਾਵਧਾਨ ਰਹਿਣ। ਇੱਕ ਲੇਖ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ। (40 marks)
- OR** 7 (b) ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੋਨੇ ਵਿੱਚ ਵਸਦੇ ਹੋਣ, ਸਫਲਤਾ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪੈਰ ਚੁੰਮਦੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਇਸ ਸਫਲਤਾ ਦੇ ਕੀ ਕਾਰਣ ਹਨ? ਆਪਣੇ ਤਜਰਬੇ ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਇੱਕ ਜਾਣਕਾਰੀ ਭਰਪੂਰ ਲੇਖ ਲਿਖੋ। (40 marks)

END OF QUESTIONS

There are no questions printed on this page

ACKNOWLEDGEMENT OF COPYRIGHT-HOLDERS AND PUBLISHERS

Permission to reproduce all copyright material has been applied for. In some cases, efforts to contact copyright holders have been unsuccessful and AQA will be happy to rectify any omissions of acknowledgements in future papers if notified.